

Den stille tundra ... Ugebrev nr. 9, 28. juli 2003

Der er sket et mærkbart skift i livet på tundraen - her er blevet næsten helt stille. De mange vadefugle, som før larmede op ved den mindste anledning, er alle mere eller mindre færdige med at yngle, og samles nu for at æde sig store og fede nede i det gamle delta, før rejsen går mod varmere himmelstrøg. De to tilbageværende hollændere, Jeroen og Welmoed, gør ihærdige forsøg på at indfange vadefuglene inden både fuglenes og deres egen afrejse sydpå, men indtil nu uden held. Fuglene flyver ellers tæt på deres net. Til gengæld er det lykkedes dem at fange en sandløber ude på tundraen, som viste sig at være blevet ringmærket af Hans her i dalen for præcis seks år siden.

Stilheden forstærkes yderligere af en tæt, tæt tåge som har lagt sig som en stor dyne over hele dalen. Ind imellem kan vi se solen brage ned i de tilstødende dale, men tågen her har nu også sin egen charme. Alt her ændrer karakter når tågen lægger sig. Fjeldtoppene skæres af i få hundrede meters højde, og landskabet ligesom flades ud for så at åbenbare sig igen i al sin storhed, når solen får brændt hul i dynen.

I de arktiske egne er mængden og fordelingen af vinterens sne af afgørende betydning for langt de fleste biologiske og ikke-biologiske processer i de højarktiske områder. Det er derfor af stor betydning for forståelsen af dynamikken i Zackenberg-området, at Birger og Charlotte nu er ved at montere flere automatiske sensorer til monitorering af snedækkets opbygning og afsmeltning. Sneens betydning i Zackenberg-dalen er også omdrejningspunktet for den del af mit pH.d projekt, jeg i år samler materiale ind til. I forskellige habitattyper i bunden af dalen indsamles pilegrene fra både han- og hunpil. Detaljerede målinger af bredden af årringene i disse grene fortæller os om tilvæksten i de enkelte år, og dermed også om de generelle vækstbetingelser relativt langt tilbage i tiden.

Selv i en tynd gren på størrelse med en lillefinger kan årringene følges godt 50 år tilbage. Variationen i tilvæksten fra år til år fortæller os bl.a. om pileplantens reaktion på de lokale klimatiske betingelser, herunder først og fremmest sneen. Data på den årlige tilvækst vil desuden blive analyseret sammen med data vedrørende pileplanternes reproduktion, dvs. antal blomster og disses fænologi, som indsamles som en del af BioBasis-monitoringsprogrammet.

Lørdag aften fejrede vi Kirstens fødselsdag på behørig vis. Desværre har vi ikke kunnet give hende mere solskin i gave. Hun kan ellers godt bruge lidt mere sol i sit arbejde med UV-stråling og pileplanter. Til gengæld fik hun masser af opfindsomme tundra-gaver, og messen var fuld af mennesker, både stationens "faste" folk, men også et par Sirius-folk, en amerikansk journalist, og en italiensk forsker, samt tre NANOK-folk, som "uheldigvis" havde fået motorproblemer og derfor måtte tage del i festlighederne.

På tirsdag går turen for mit vedkommende sydover - hvis ellers tågen letter. Det har på mange måder været et uforglemmeligt ophold denne sommer.

/Niels M. Schmidt